

Державний заклад вищої освіти
«Університет менеджменту освіти»
Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти
Кафедра методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Теми: «Реалізація кейс-технології у професійній підготовці
кваліфікованих робітників» Спецкурс

Для слухачів курсів підвищення кваліфікації (викладачів та майстрів професійної
(професійно-технічної) освіти)

(очна форми навчання)

СХВАЛЕНО

Кафедрою методики професійної освіти
та соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол № 10 від «25» листопада 2019 р.
Завідувач кафедри І.С.Сілаєва

Біла Церква – 2019

ТЕМА: «Реалізація кейс-технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників» Спецкурс

Укладач—канд. с.-г. наук, доцент С.В. Соболева.

Метою спецкурсу є узагальнення і систематизація знань, розвиток та удосконалення умінь слухачів щодо впровадження у професійно-теоретичну та професійно-практичну підготовку кваліфікованих робітників кейс-технології.

Завдання:

- ознайомлення з історією виникнення та сутністю кейс-технології;
- ознайомлення із класифікацією навчальних кейсів;
- підвищення рівня інформаційно-методичної грамотності шляхом впровадження технології кейс-стаді
- підвищення рівня професійної компетентності слухачів щодо нестандартних форм організації освітнього процесу у ЗП(ПТ)О;
- формування умінь щодо проектування занять з професійної підготовки з використанням кейс-технології.

Об'єкт вивчення: система професійної підготовки кваліфікованих робітників у ЗП(ПТ)О.

Предмет вивчення: впровадження кейс-технології у систему професійної підготовки кваліфікованих робітників ЗП(ПТ)О.

Очікувані результати:

Слухач повинен знати:

- сутність та зміст кейс-технології;
- види навчальних кейсів;
- основні вимоги до організації і проведення освітнього кейсу професійної спрямованості;
- критерії оцінювання проходження кейсу.

Слухач повинен уміти:

- аналізувати зміст навчального матеріалу з метою використання кейсів в освітньому процесі;
- організовувати та проводити різні освітні кейси професійної спрямованості;
- проектувати заняття з професійної підготовки з використанням кейс-технології;
- використовувати інформаційно-комунікаційні технології для організації занять з використанням кейс-технології;
- об'єктивно оцінювати проходження різних освітніх кейсів професійної спрямованості.

Реалізація мети і завдань програми спецкурсу здійснюється в умовах очної форми навчання курсів підвищення кваліфікації викладачів та майстрів навчальних закладів професійної освіти шляхом:

- опанування змісту, відповідних умінь і компетентностей, необхідності, доцільності та можливості застосування інноваційних технологій навчання у професійній підготовці кваліфікованих робітників у процесі проведення аудиторних занять;
- усвідомлення важливості підвищення якості освітнього процесу у ЗП(ПТ)О шляхом нестандартної його організації за допомогою кейс-технології.
- зворотного зв'язку.

Зміст спецкурсу розрахований на 15 годин навчальних занять. Дані про розподіл годин за різними видами занять наведено в навчально-тематичному плані спецкурсу.

Навчально-тематичний план спецкурсу
«Реалізація кейс-технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників»

№ п/п	Теми занять	Види занять та кількість годин					
		Лекція	Семінарське заняття	Тематична дискусія	Практичне заняття	Тренінг	Науко-практична конференція
1.	Сутність та зміст кейс-технології	2					
2.	Види навчальних кейсів	2					
3.	Основні вимоги до організації та проведення освітнього кейсу професійної спрямованості		2				
4.	Критерії оцінювання проходження кейсу			2			
5.	Міні-кейс як різновид кейс-технології				2		
6.	Проектування заняття з професійної підготовки з використанням кейс-технології					2	
7.	Переваги та недоліки впровадження кейс-технології у професійну підготовку кваліфікованих робітників						3
	Усього: 15 год.	4	2	2	2	2	3

Тема 1. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ

(лекція)

Мета: ознайомлення слухачів курсів підвищення кваліфікації із сучасними технологіями навчання, зокрема, із кейс-технологією. Визначити характерні ознаки та особливості кейс-технології. Визначення ключових компетенцій випускника ЗП(ПТ)О, що формуються у процесі використання кейс-технології.

План

1. *Сутність кейс-технології та її місце у професійному навчанні.*
2. *Структура кейсу.*
3. *Етапи створення кейсів у професійному навчанні.*
4. *Вимоги, яким повинен задовольняти хороший кейс.*

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає суть кейс-технології?
2. Назвати характерні ознаки кейс-технології
3. Визначити, які ключові компетентності розвиваються в учнів у процесі використання кейс-технологій на уроках?
4. Назвати структурні елементи кейсу.
5. Назвати етапи створення кейсу.
6. У чому полягає головне призначення кейсів?
7. Назвати вимоги, які ставляться до створення кейсу.

Рекомендована література до теми:

1. Gordeychuk G.. (2004). Vukorystania keys-metodu yak zasobu [The use of case method as a means of ensuring the professional orientation of teaching of General subjects in VET] / Year. Gordeychuk // Modern information technologies and innovational teaching methods in specialists ' training: methodology, theory, experience, problems : the CG. Sciences. PR / editorial Board.: I. A. Sasun (Chairman) and others. – М. : Vinnitsa.
2. Ковальова С. М. Технологія застосування кейс-методу в професійній підготовці вчителя в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/25343/1/20.pdf>
3. Ковальова С.М. Кейс-метод у системі професійної підготовки майбутніх учителів у Великій Британії : дис. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / Ковальова Світлана Миколаївна. – К., 2012. – 262 с.
4. Смирнова О.О. Кейс-метод як форма інтерактивного навчання на уроках математики [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://drive.google.com/folderview?id=0B9PfiJKNawNERV8wW19ZWmN2b28&usp=sharing>

5. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. /Вісник НАДУ. – 2015. – № 2. – С. 19-28.
6. Сурмін Ю. П. Метод аналізу ситуацій (Casestudy) та його навчальні можливості. Глобалізація і Болонський процес: проблеми і технології / Ю.П. Сурмін // кол. моногр. – К. : МАУП, 2005. – 126 с.
7. Ягоднікова В.В. Кейс-метод (Casestudy) як форма інтерактивного навчання майбутніх фахівців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/1_NIO_2008/Pedagogica/25496.doc.htm

Тема 2. ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ КЕЙСІВ

(лекція)

Мета: ознайомлення слухачів курсів підвищення кваліфікації із метою, завданнями та принципами використання різних видів кейсів у навчальній діяльності. Ознайомити слухачів із класифікацією кейс-технології за різними джерелами.

План

1. *Мета, завдання та принципи використання різних видів кейсів у навчальній діяльності учнів ЗП(ПТ)О.*
2. *Класифікація кейсів за різними джерелами та їх основні завдання.*
3. *Класифікація кейсів залежно від часу, виділеного для його вивчення та від рівня складності змісту.*
4. *Види кейсів за способом подання матеріалу.*

Питання для самоконтролю

1. Назвати мету, завдання та принципи використання різних видів кейсів.
2. Назвати види кейсів відповідно класифікації доктора соціологічних наук, професора Ю.П. Сурміна.
3. Назвати види кейсів за класифікацією Європейського клірингового центру.
4. Як класифікують кейси залежно від часу, виділеного для його вивчення?
5. Як класифікують кейси за способом подання матеріалу?
6. Які види кейсів можна використовувати під час проведення уроків різних типів?

Рекомендована література до теми:

1. Гуревич Р.С. Теорія і практика навчання в професійно-технічних закладах: Монографія / Роман Семенович Гуревич. – Вінниця: ТОВ "Планер", Вінниця, 2009. – 410 с.
2. Матеріал з Вікіпедії[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Метод_кейсов
3. Смирнова О.О. Кейс-метод як форма інтерактивного навчання на уроках математики[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://drive.google.com/folderview?id=0B9PfiJKNAWNERV8wW19ZWmN2b28&usp=sharing>
4. Сурмин Ю.П. Ситуационный анализ, или Анатомия Кейс-метода / Под ред. д-ра социологических наук, профессора Сурмина Ю.П. – Киев: Центр инноваций и развития, 2002. – 286 с.
5. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. / Вісник НАДУ. – 2015. – № 2. – С. 19-28.

Тема 3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО КЕЙСУ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ(семінарське заняття)

Мета: ознайомлення слухачів курсів підвищення кваліфікації з принципами проведення занять із використанням кейс-технології. Ознайомити слухачів із методикою планування, організації та проведення занять із використанням кейс-технологій.

План

1. *Мета, завдання та принципи проведення занять із використанням кейс-технологій.*
2. *Етапи організації та проведення занять із використанням кейс-технологій.*
3. *Методика планування, організації та проведення занять із використанням кейс-технологій.*
4. *Визначення сценарію та порядку проведення рішення кейсів.*

Питання для обговорення

1. Визначення мети та завдання для проведення уроку теоретичного (виробничого) навчання певного типу із використанням кейс-технологій.
2. Зазначення теоретичних та практичних аспектів організації та проведення таких занять із використанням кейсів.
3. Основні етапи організації та проведення занять із використанням даної технології.

4. Як підібрати завдання для проведення уроку із використанням певного виду кейсу.
5. Яке комплексно-методичне забезпечення необхідне для проведення занять за даної технології навчання?
6. Чи необхідно розробляти різнорівневі завдання для проведення занять за кейс-технологією?
7. На якому етапі прописується сценарій проведення уроку за кейс-технологією?

Рекомендована література до теми:

1. Андюсев Б.Е. Кейс-метод как инструмент формирования компетентностей//Директор школы. - №4. – 2010. – С.61-69
2. Гребенькова Г.В. Кейс-метод у професійному навчанні [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL:<http://docus.me/d/904577/>
3. Ковальова С.М. Кейс-метод у системі професійної підготовки майбутніх учителів у Великій Британії : дис. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / Ковальова Світлана Миколаївна. – К., 2012. – 262 с.
4. Лузан П.Г., Манько В.М., Нестерова Л.В., Романова Г.М. Застосування навчальних кейсів у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників/Теорія і практика впровадження інноваційних технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників: монографія / [Лузан П.Г., Манько В.М., Нестерова Л.В., Романова Г.М.]; за заг. ред.. Г.М. Романової,. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 216с.

Тема 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ КЕЙСУ(тематична дискусія)

Мета: ознайомлення слухачів курсів підвищення кваліфікації із видами, критеріями та функціями оцінювання роботи учнів під час роботи на уроках із використанням кейс-технології.

План

1. Види та критерії оцінювання роботи учнів.
2. Функції оцінювання роботи учнів.
3. Методичні принципи при оцінюванні презентації до кейсу.
4. Оцінювання учасників дискусії як важлива проблема навчання за допомогою кейс-методу.

Питання для обговорення

1. Чи є обов'язковим оголошення критеріїв оцінювання до початку роботи над кейсом?
2. Чи підсумовується досвід, який був отриманий учнем при виконанні самостійної роботи під час рішення кейс-завдання?
3. Чи варто включати до заключної частини риторичних питань, які стимулюватимуть активність пошукової роботи учнів?
4. Чи варто оцінювати участь здобувачів освіти у дискусії під час обговорення рішення кейс-завдання?
5. За якими принципами можна здійснювати оцінку презентаційного матеріалу учнів?

Рекомендована література до теми:

1. Єремін А.С. Заключний етап аналізу навчальних кейсів та оцінка роботи студентів при використанні кейс-методу / А.С. Єремін // Інновації в освіті. – 2010. – № 8. – С. 120-141.
2. Зазуліна Л. Кейс-метод у системі підвищення кваліфікації педагогів // Післядипломна освіта в Україні – 2010, №12. – С.27-29.
3. Заславська С.І. Контроль навчальних досягнень учнів з професійно-практичної підготовки : Методичні рекомендації / С.І. Заславська. – Біла Церква: БІНПО УМО НАПН України, 2017. – 46 с.
4. Осадченко І. Дидактичні вимоги та методика формування кейсів у контексті підготовки майбутніх учителів початкової школи. Електронний ресурс: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nz_p/2012_107_2/statti/09.pdf.
5. Пустова Т.В. Основи педагогічного оцінювання. Навчальний посібник.- Частина II. Практика./ Т.В.Пустова. – К.: Майстер-клас,2006. – 23 с.
6. Сидоренко О. Передмова // Ситуаційна методика навчання: теорія і практика / Упор. О.Сидоренко, В. Чуба. – К. : Центр інновацій та розвитку, 2001. – С. 7–8.
7. Скринник З.Е. Психологія і педагогіка. Проведення індивідуального заняття за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (casestudy) : Навчально-методичний посібник / З.Е. Скринник. – Львів: ЛІБС УБС НБУ, 2012. – 145 с.
8. Типові критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (слухачів) з професійної підготовки у системі професійно-технічної освіти: Додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 14 червня 2001 р. № 459// Професійна технічна освіта. – 2001. - №5. – С. 28–34.
9. Товканець Г.В. Особливості застосування кейс-методу у процесі професійної підготовки майбутнього фахівця. [Електронний ресурс. –

http://archive.nbuu.gov.ua/portal/natural/NVUu/Ped/2011_20/товканецН.pdf

10. Щербак О.І. Теорія і практика оцінювання навчальних досягнень: Навч.-метод. посібник / О.І. Щербак, Н.З. Софій, Б.Ю. Бович // за ред. О. І. Щербак. - Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». - 2014.-136 с.

Тема 5. МІНІ-КЕЙС ЯК РІЗНОВИД КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ*(практичне заняття)*

Мета: ознайомлення слухачів курсів підвищення кваліфікації із сутністю, класифікацією та характеристикою основних різновидів міні-кейсів. Ознайомити із розробкою критеріїв оцінювання роботи над міні-кейсами.

План

- 1. Сутність міні-кейсів та їх класифікація за певними ознаками.*
- 2. Характеристика основних різновидів міні-кейсів.*
- 3. Етапи створення та проведення уроку з використанням міні-кейсів.*
- 4. Створення міні-кейсів за професійно-цільовою спрямованістю.*

Завдання для практичної роботи

1. Розробити міні-кейси професійного спрямування для учнів ЗП(ПТ)О.
2. Розробити завдання із різних видів міні-кейсів: проектного, дослідницького, проблемного.
3. Розробити картки-завдання для учнів ЗП(ПТ)О професійного спрямування.
4. Розробити різномірівневі завдання при використанні даної технології на уроках теоретичного (виробничого) навчання.
5. Розробити критерії оцінювання учнів під час роботи над міні-кейсами.

Рекомендована література до теми:

1. Збірник міні-кейсів з дисципліни «Комунікативні процеси у навчанні» / за ред. Л. О. Савенкової, В. М. Приходько. – К.: КНЕУ, 2009. – 343 с
2. Ковальова К., Ковальов В. Методологічні аспекти методу case-study при викладанні економічних дисциплін // Вища школа: проблеми екон. освіти. – 2010. – № 2. – С. 68 – 75.
3. Науково-методичні засади професійної підготовки кваліфікованих робітників в умовах євроінтеграції / автори: Т. Герлянд, В. Манько, П. Лузан, Л. Нестерова, О. Слатвінська, М. Шимановський; за заг. ред. Л. Нестерової. – К.: ІНТОН НАПН України, 2012. – 222 с.

4. Осадченко І. Дидактичні вимоги та методика формування кейсів у контексті підготовки майбутніх учителів початкової школи / І. Осадченко // Наукові записки КДПУ. Серія: Педагогічні науки / редкол.: В.В. Радул [та ін.]. – Кіровоград: КДПУ, 2012. – Вип. 107. – Ч. 2. – С. 58–69.
5. Сурмін Ю. Кінець епохи «старанних відмінників». Кейс-метод як засіб якісного оновлення української освіти // Синергія. – 2001. – №2 – 3. – С.27 – 33.
6. Шевченко О.П. Навчальний потенціал кейс-методу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/315/84/>

Тема 6. ПРОЕКТУВАННЯ ЗАНЯТТЯ З ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ З ВИКОРИСТАННЯМ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ

(тренінг)

Мета: ознайомлення слухачів курсів підвищення кваліфікації із основними компонентами технології кейсу та алгоритмом проведення заняття із його використанням.

План

1. *Етапи створення кейсів та алгоритм проведення заняття із його використанням.*
2. *Вибір форм та методів проведення занять за технологією кейсів.*
3. *Критерії ефективності проведення занять за кейс-технологією.*
4. *Аналіз кейсу в групі й створення рішення.*
5. *Представлення й обґрунтування рішення (висновків) групи з кейсу.*

Завдання для практичної роботи

1. Сформулювати дидактичні цілі кейсу, визначити проблемну ситуацію, ідентифікувати конкретну реальну ситуацію згідно з відповідною метою.
2. Побудувати програмну карту кейсу, зібрати інформацію і дані для нього з різних джерел та підготувати перший варіант кейсу.
3. Здійснити макетування, компонування матеріалу, визначити форму презентації (представлення матеріалу).
4. Розробити завдання для учнів і можливі запитання для ведення дискусії та презентації кейсу.
5. Виберіть форми та методи проведення занять за технологією кейсів.

Рекомендована література до теми:

1. Лузан П.Г., Манько В.М., Нестерова Л.В., Романова Г.М. Застосування навчальних кейсів у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників/Теорія і

практика впровадження інноваційних технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників: монографія / [Лузан П.Г., Манько В.М., Нестерова Л.В., Романова Г.М.]; за заг. ред. Г.М. Романової. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 216с.

2. Осадченко І. Дидактичні вимоги та методика формування кейсів у контексті підготовки майбутніх учителів початкової школи / І. Осадченко // Наукові записки КДПУ. Серія: Педагогічні науки / редкол.: В.В. Радул [та ін.]. – Кіровоград: КДПУ, 2012. – Вип. 107. – Ч. 2. – С. 58–69.

3. Сурмін Ю. Кінець епохи «старанних відмінників». Кейс-метод як засіб якісного оновлення української освіти // Синергія. – 2001. – №2 – 3. – С.27 – 33.

4. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. / Вісник НАДУ. – 2015. – № 2. – С. 19-28.

5. Сурмін Ю. П. Метод аналізу ситуацій (Casestudy) та його навчальні можливості. Глобалізація і Болонський процес: проблеми і технології / Ю.П. Сурмін // кол. моногр. – К.: МАУП, 2005. – 126 с.

Тема 7. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВПРОВАДЖЕННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

(науко-практична конференція)

Мета: ознайомлення слухачів курсів підвищення кваліфікації із перевагами та недоліками використання кейс-технології в освітньому процесі ЗП(ПТ)О.

План

1. Кейс-технологія та її впровадження у навчальну діяльність ЗП(ПТ)О.
2. Ефективність навчання за допомогою кейс-методу.
3. Недоліки впровадження кейс-технології у професійну підготовку кваліфікованих робітників.

Теми для доповідей:

1. Досвід реалізації сучасних освітніх практик у навчальній діяльності ЗП(ПТ)О.
2. Вплив кейс-методу на навчання та світогляд учнів.
3. Метод аналізу ситуацій успішно може застосовуватись при вивченні спецдисциплін.
4. Вплив використання кейс-технології на результат активної самостійної діяльності учнів.

5. Недоліки впровадження кейс-технології у навчальний процес з погляду учня та педагога.

Рекомендована література до теми:

1. Лузан П.Г., Манько В.М., Нестерова Л.В., Романова Г.М. Застосування навчальних кейсів у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників/Теорія і практика впровадження інноваційних технологій навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників: монографія / [Лузан П.Г., Манько В.М., Нестерова Л.В., Романова Г.М.]; за заг. ред.. Г.М. Романової. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 216с.
2. Осадченко І. Дидактичні вимоги та методика формування кейсів у контексті підготовки майбутніх учителів початкової школи / І. Осадченко // Наукові записки КДПУ. Серія: Педагогічні науки / редкол.: В.В. Радул [та ін.]. – Кіровоград: КДПУ, 2012. – Вип. 107. – Ч. 2. – С. 58–69.
3. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. / Вісник НАДУ. – 2015. – № 2. – С. 19-28.
4. Сурмін Ю. П. Метод аналізу ситуацій (Casestudy) та його навчальні можливості. Глобалізація і Болонський процес: проблеми і технології / Ю.П. Сурмін // кол. моногр. – К.: МАУП, 2005. – 126 с.

0,5 др.ар.